

* **Ўзбекистон Республикаси**
Мустақиллигининг бир йиллиги олдидан

ДАВЛАТИМИЗ ОВОЗИ МАҒРУР ЯНГРАСИН!

О Асрий орзулари ушлагани сари киши ўз қудратига, ўз бахтига, энг муҳими ўз қадрига бандлигини ишончи орта боради. Қадасдан бўшлаган қўшни кўз олдинга келтириш. У анча пайтгача қафас атрофида айланиб, учиб-қўниб юради. Бу бежиз эмас: чуқур қафасда гарч эрдан, ҳуқудан маҳрум бўлса ҳам уч маҳал хураги, суви тайин эди-да. Хар нима бўлса ҳам, хар ҳолда «Қорин тўқ — қайғу йўқ». Озодликка чиққач эса буларнинг ҳаммасини ўзи топиши керак... Булардан ҳам муҳимроғи — ўзининг тўла маънавияти қўни эканига жисмонларини ишқоритиш, уларнинг эътирофи, ишончига сазовор бўлиш керак.

Ўзбекистон Республикаси Мустақилликка юз бурғач қафасдан бўшлаган қўш қўниб қолгани йўқ. У дарҳол тадбиркорлик билан ўзининг қатъий йўли, иродасини намоён эта бошлади. Жаҳон аҳли билдики, мустақиллик Ўзбекистонини қўш мисоли довларга қўймади. У Ўзбекистон Миллатлари Ташкилотига аъзо бўлган ва бўлаётган давлатлар қаторида билан-билиб ўз ишнинг ишқоритиш, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Халқаро ишлар комитетининг раиси, академик Пулат ҲАБИБУЛЛАЕВ билан бўлган суҳбатдан кейин бунга яна бир қарра ишонч ҳосил қилдим.

— Пулат ака, дастлаб Ўзбекистон Республикасининг хорижий мамлакатлар билан ўрнатган ва ўрнатаётган алоқалари ҳақида мушаррафларингизга баътафсил ҳикоя қилиб берсангиз.

— Ахборотнинг учун айтиш, ўзингиз ҳам яхши биласиз, Ўзбекистонни бутунгача 120 давлат тан олди. 45 мамлакат билан эса дипломатик алоқалар ўрнатилган, яъни элчихоналар алмашишга келишиб олди. Шу кунга қадар жаҳоннинг энг қудратли, ривожланган давлатлардан саналган Америка, Қўшма Штатлари, Хитой, Германия, Франция, Хиндустон, Покистон, Туркия, Россия сингари мамлакатларнинг элчихоналари иш бошлади. Юқори маданияти, қилин қирқ бирадиган билимдон, тадбиркор элчилар юртимизга таъриф буюришди. Яқинда ўз ишнинг тамомлаган ўн иккинчи қақирғи Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн иккинчи сессиясида иккинчи — Ўзбекистоннинг чет мамлакатлардаги дипломатия ваколатхоналари бошлиқларини тайинлаш ва қақирғи олиш ҳақидаги ҳамда республикамиз дипломатия ходимлари учун даражалар ва мартабалар белгилаш ҳақидаги қонунлар лойиҳалари қақирғида маъруза қилдим. Иккала қонуннинг аҳамияти катталигини ўқитиб ўтиришим шарт эмас. Иккала қонун ҳам юз фоиз овоз билан қабул қилинди. Бирорта ноб қарши овоз бермади!

— Қонунлар тайёрлаш жараёнида анча тер тўкишга тўғри келгандир?

— Албатта! Хориждаги катта-катта давлатларнинг дипломатия оид қонунларини синчиклаб ўргандик, тақриблалардан баҳраманд бўлдик. Иркин мутахассислар қонунларини тайёрлашда бош қўшдилар. Лойиҳаларни қақирғида кўриб чиқдик. Энди Президентимиз фармонлари билан тайинланган элчилар фавақулда ва муқор, маслаҳатчи сингари даражалар, мартабалар берилади.

Яна бир қабул қилинган қонун бу инвестиция ҳақидаги қонундир. Умуман ушбу қабул қилинган қонунлар Ўзбекистон Республикасининг сиёсий майдондаги оробурин мустақамлаш, уш иқтисодий бўҳрондан тезроқ олиб чиқишда катта рол ўйнайдик.

— Ҳозирда ҳам бу борада муҳим қадамлар қўйилганми...

— Республикадаги ташқи сиёсат, унинг нуфузини хорижа олиб чиқиш, уни тан олдириш ҳусусида талай ишлар қилинди. Биринчи навбатда бунда муқтарам Президентимиз Исрол Каримовнинг хизматлари жуда каттадир. Айниқча, Халқаролик қўшма маъруза ва ҳамкорлик бўйича Умумеуропа кенгаши мажлисида раислик қилиш бу бизнинг республикамизнинг, ўзбек маданиятининг жаҳон миқёсида тан олиншининг ёркин белгиси демекдир.

Халқимиз яратган қўшли маданиятининг илдизлари нихоятда чуқур. 500 йилдан бери Ибн Синонинг «Тиб қонунлари» ўлмас китоби Европадаги хар бир шифокорнинг биринчи дастури бўлиб келди. Ал-Хоразмий яратган кашфиётлар азнамизнинг кўшма маъруза билан боғланган, харари дунёда фан сифатида ўқитилиб келинмоқда. Мен ўзбек халқининг иқтисодига фарзандининг унинг номини мисол қилиб келтирдим. Демак, Ўзбекистон жаҳон давлатлари орасида ўзининг қонунини ўрни олиши керак. Шунинг учун ҳам муқтарам Президентимиз энг олий минбарлардан сўзлашга минг марта ҳақли!

— Сиз маънавий бойликлариимиздан бир-икитасини мисол қилиб келтиришсиз. Барбод бўлган моддий бойликлариимизнинг ҳақ-ҳисоби йўқми?

— Нимасини айтасиз! Ўтган 127 йил ичида юртимиздан жуда ҳам кўп бойликлар уч хил йўл билан олиб чиқиб кетилди. Совга қилиб берилганларини, сотиб олинганларини — хабарингиз борми-йўқми Бухорода катта кимшоди бозори бўлган, кўп нарсалар сотиб олинган — айтмай қўяқолай. Босиб олинган моддий бойликлариимиз-чи? Бизга яна шу бойликлариимиз олганлар қайтариб беришлари керак!

— Бизда қўлаб мамлакатларнинг

элчихоналари очилди. Чет элларда бизнинг ҳам элчихоналаримиз яқин қуларда иш бошлайдими?

— Дастлаб элчихоналаримиз тезроқ очилиши қанчалар зарурлигини исботловчи бир ҳолатни сўзлаб берай. Покистонда бўлганимда, кўплар Ўзбекистонга келиш иштиғи билан ёнаётганининг гувоҳи бўлдим. «Мирзо Бобур юртини бори тавоф қилишимиз керак. Бизга Мирзо Бобур туркий маданиятини олиб кетган» дейишганини кўп марта эшитдим. Лекин бориб мушоафат этиш учун элчихонамиз йўқ. Россия элчихонаси эса биза бергани учун анча-мунча қўшимча ҳақ олади.

Эл-ихона очилишини ҳам ўзига яраша муаммолари бор. Энг аввало яхши биналар зарур. Ундаги барча нарсас — алоқа, коммунициялар бекаму кўст бўлиши шарт. Элчи тайинлаш учун эса тил билиш нихоятда зарур. Шундай бўлиши, элчихонамиз ходимлари ўзлари борган давлатнинг, халқнинг нафақат тили, балки урф-одати, расм-русумлари, анъаналарини билишлари керак. Шу маънода Тошкентда рус ва чет тиллари институтлари неғизда дунё тиллари университетини очилгани дастлабки қадам бўлди. Ўйлаيمانки яқин йиллар ичида бу муаммолар ҳал бўлади, албатта.

— Мустақил Ўзбекистоннинг, озоод Ўзбекистоннинг келгусини қандай тасаввур қиласиз?

— Энг аввало Ўзбекистоннинг овози бутун жаҳон бўйлаб жаранглаб турсин дейман. Агар мен дунёнинг қайси бир бурчагига бормай, мени кўрсатиб «мана бу ўзбек» деб ҳавас билан қарашлари истайман. Лекин бу ўз-ўзидан бўладиган, дарров амалга ошиб қоладиган иш эмас, албатта.

Яна истаиманки, юртимизда туғилган хар бир инсон шу юртининг ота-ини фидоисин бўлсин, шу ватанининг ватанпарвари бўлсин. Қардаки Ўзбекистон Гимни янграسا оёқда туриб хурмат бажо этсин. Худди шундай фидойи жонлиқни, эътиқодни ўз фарзандларининг ҳам қон-қонига сингирдиз.

Мустақиллигининг икки асоси бор деб ўйламан. Бирини иқтисод бўлса, иккинчиси илм-маърифат. Илм-маърифатимиз қанчалар юксак, қанчалар қароғон бўлса мустақиллигимиз пойдевори шунчалар мустақам бўлади. Илм-маърифатли халқимизга, нури тарихимизга муносиб фарзандлар бўлишимиз керак. Бунинг учун етарли шароитлар яратиш шарт. Врачлар, ўқитувчилар, олимларнинг иш ҳақлари оширилиши, уларнинг турар жойларининг ўзларига шахсий қилиб берилиши, солиқдан озоод қилиниши мана шу шароит яратиш йўлидаги дадил қадамларимиздир.

Шундай қилайликки, Ушб келаятган ёшларимиз муқор Куртоси Каримдан, ҳадислардан чуқур сабоқ олганлари ҳолда хозирги фанларни ҳам пухта билисинлар. Илм-фан тараққийётининг орда қилиш миллатимизнинг имкониятларини чеклаб қўяди.

Мабошо шу кати муҳим тадбирларини қанчалар тез ағалласа, шунчалар тез оёқда тураимиз. Мустақиллигининг шабадаси сарин, ёқимли, хар қанча қўқисини тусак кам, роҳат олсак кам. Лекин унинг меҳнатлари, машаққатлари ҳам борки, уларни енгиш учун ирода, бардош, билимдонлик, тадбиркорлик зарур бўлади. Келгусимиз нури бўлади, ёруғ бўлади. Мен бунга ишонаман.

— Раҳмат Пулат ака, менимча барчанинг қалбиди сўзин айтдингиз. Мустақиллик қўшиб доимо порлаб туриши учун ҳаммамиз камарбаста десак хато қилмаган бўламиз.

О Озодликка чиққан булбул — Ўзбекистоним! Сенин қафасдаги сайраш-иниқлар, қўшлар, муғли эди. Лекин бу мунг дилингда, бахт ҳақидаги қўшқлар тилингда эди. Бутун сен озодадан, бутун сен мустақилсан! Сайра, йира озоод булбулим! Асрий орзулар сари дадил парвоз эт. Иақондаги тоза дил инсонлар сен билан бирга, эрораклар, гулгун нигоҳлар, шер биланлар яшайдиган юртим — Ўзбекистоним!

Суҳбатдош
Темур УБАЙДУЛЛО.

Махсус лойиҳа-конструкция буюриб механика-йигув бўлимида йигувчи-ларга Мамудасиди Ҳозиева 10 йиллик пенсияда бўлишига қарамай қардон қоронасида ҳамон меҳнат қилмоқда.

Агрегат заводиди яна бир механика-йигув бўлимида кенг қамровли тоқари А. Тошпулатовнинг иш стажини 20 йилга яқинлашиб қолди. У режа-топириқларини мунтазам адо этиб келади.

СУРАТЛАРДА: М. Ҳозиева ва А. Тошпулатовлар

* **Ўзбекистон—Туркия: ҳамкорлик қирралари**

ХОРИЖИЙ давлатлар билан дўстлик алоқалари қундан қун ривожланиб бораётган хозирги пайтда Ўзбекистон ва Туркия Халқ таълими вазирликлари ўртасида тузилган шартнома ва битимлар асосида кенг кўламли тадбирлар амалга ошириляпти. Туркия ҳукумати Ўзбек ўғил-қизларини Анқара ва Истамбул университетларига ўқишга жалб қилиб, республикамиз учун зарур бўлган малакали мутахассислар тайёрлашга нафолат берди. Республика ўқитувчилар уйда эса Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги ўқув-услубийт маркази ташаббуси билан ташкил этилган «Туркияда миллий таълим» кўргазмаси ўзaro ҳамжиҳатлигининг ёркин намуна-сидир.

Ижодий суҳбат-мунозаралар учун мўлжалланган залга жойлашган кўргазма «Турк миллий таълими тизимига асос бўлган бош неғизлар», «Ота Туркиянинг миллий таълимга оид қарашлари ва кўрсатмалари», «Турк республикаси конституцияси таълим ҳақида», «Таълим ва ўқитишнинг бошқарувчи қонунлари», «Юксалиш режалари», «Давлат дастуриламалари» каби олти бўлимдан иборат бўлиб, улардан ўрин олган экспонатлар Туркия миллий таълими тизимлари ҳақида батафсил ҳикоя қилади. Бу эса хар икки мамлакат — Ўзбекистон ва Туркия халқ таълимининг таққослаш имконини беради.

Маълумки, азалдан давлатлар тараққийотининг энг муҳим манба-ларидан бири бу миллий таълим йўналишларини жамият ахтиёк-

лари учун мос тарзда раванқ топириш ҳисобланган. АҚШ, Япония, Олмонил ва бошқа ривожланган мамлакатлар қатори Туркия республикасида ҳам миллий таълимга катта эътибор билан қараб келинапти. Ҳақиқатан ҳам сўнгги йилларда бу мамлакатда эришилган ютуқлар салмоқли.

Бундай олға силжишининг асосий сабабларидан бири, мамлакатнинг биринчи Президенти Камол Ота Туркиянинг миллий таълим жаҳфа-

ча ўқувчи ўқиниш мумкин. Кўргазма бўлимларидан бирида ўрта ўқув таълими ҳақида ҳикоя қилинади. Болалар бошланғич таълимдан сўнг ўн йиллик лицейларда ўқийди. Асосийлардан таққар касб ва техника лицейлари мавжуд бўлиб, уларда керакли жойларга мутахассислар етиштириб берилади.

Туркия миллиятига хос касби-чилик, заргарлик, ўймакорлик, гиламчилик ва бошқа касблар ўқув-

чиқдан иборат танлов имтиҳонларидан ўтишди. Биринчи босқичда ёшларнинг нутқи ва фикрлаш қобилитини аниқланади. Иккинчисида эса мактабда ўқитилган фанларни ўзлаштириш қўбиланти синаб кўрилади. Бунинг учун махсус тестлар тузилади.

Бу давлатда ўқитувчилар учун анча енгилликлар яратилмоқда. Мамлакат бўйича хозир 362 та ўқитувчилар уйи ва 199 та клублар иш олиб бормоқда. Бизнинг республикамизда эса бор-йўғи 6 та ўқитувчилар уйи фаолият кўрсади. Шуниси диққатга сазоворки, ўқитувчилар уйлари, клублар ва таълим марказлари ишини мувофиқлаштириш мақсадида Вазирлик қошида «Ўқитувчи хизмат кўрсатиш ва икитимий алқадлар доираси» деб номланган ташкилот тузилган.

Кўргазмани ёзда ташкил этганимизнинг сабаби бор, — деди Республика ўқув-услубийт марказининг директори Н. Мирқурбонов. — Бу пайтда мактабларда дарслар тугаб, ўқитувчиларнинг вақтлари бемалол бўлади. Шу кунга қадар кўргазмани пойтахтдаги халқ таълими ходимлари, бўлажак мутахассислар ва бошқа кўлаб мухлислар қизиқиб кўришди. Биз Туркия миллий таълимига қизиқиб олти бораётганини ишобатга олиб, бу тадбирини республикамизнинг қатор йирк шаҳарларида ҳам ташкил этишни режалаштирдик. Бу, шубҳасиз, янгиланиш сари икитимий таъсир кўрсатади, деб ўйламан.

Донна ЗОКИРОВА.

ТАЪЛИМЛАР ТАҚҚОСЛАНГАНДА

ларидида ўғил-йўлнамаларига қўйилган ҳолда халқ таълими бўйича беш йиллик дастурларнинг ишлаб чиқиши ва ижтимоий амалга оширилишидир. Қолаверса, чет эллар билан мустақам алоқа ўрнатиш, уларнинг ютуқ ва тақрибларини ўзлаштириш яхши самаралар беради.

Шуниси диққатга сазоворки, бошланғич таълим мактаблари илк бор 1971-72 ўқув йилида 18 та бўлса, бугунги кунда 2639 тага етди. Бундай синфларга болалар олти ёшдан келинади. Хар бир синфда 15 нафардан 70 нафарга

чақирганга ўргатилади. Ушбу таълимнинг ўқув-услубийт марказида таълимнинг сифатида эътиборланади. Бу эса мамлакатда ҳунармандчиликнинг нафрат сақланиши, ҳатто ривожланишига ҳам ёрдам беради.

Кўргазмадан ўрин олган схемадан Туркиянинг олий ўқув таълимини кўзатар эканмиз, 1950 йилга қадар Истамбул техника ва Анқара университетларига мавжуд бўлганлигини кўрамиз. Ундан кейин ўқитувчилар мукамал қонун жорий этилган, институтлар сони 16 тага кўпайди. Ўқишга киришни хоҳлагандар икки бос-

қинданга таълимнинг миллий телевиденисининг муҳим сифатида ишлаб келишига таъйириқлар кўра-япти.

Ҳозир Исмонд ака Алиев таълим бераётган гуруҳда 33 тингловчи қўш билан турк тилини ўрганмоқда. Яқин орада яна 60 тингловчи тилини ўрганган ҳақида гувоҳнома олади. Тингловчилардан Илҳом Хойматов, Мурод Умрзоков, Лайло Мўминова, Ша-рофиддин Муҳиддинов ва Умида Назароваларнинг

газеталардан ҳам таълимнинг муҳим сифатида ишлаб келишига таъйириқлар кўра-япти. 120 минг нусхада чиқишидан ҳам бизнинг газетамизга бўлган қизиқишининг катталигини билиш бўлади.

Туркия давлати Ўзбекистон Республикаси билан қандай иқтисодий алоқаларини йўлга қўйишни режалаштирипти, деб тўғри тингловчи, «Мехнат» биржасининг ходими Илҳом Хойматов.

— Туркияликларнинг ўз-ўзи қизиқишини шундан ҳам билиш бўладики, улар бир ярим соат давомида энди Ўзбекистонда ҳам чиқарилган «Заман» газетасининг муҳаррири Рамазон Буберга хар хил сўз-сўзлар бериб в билан суҳбатлашдилар.

Тингловчиларнинг бизда олинган курсларга қизиқиши қундан қунга ортмоқда, — дейди «Мехнат» фан маркази ходими Илҳом Хойматов. Илҳом Хойматов ва бошқа Европа тилларини ўргатиш гуруҳларини яна ҳам кенгайтириш ниятидир. Бир. Ҳунар ўзлаштириш, тил ўргатиш мўқчи ва бирор керакли замонавий касбини эгалламоқчи бўлган ёшларни мас-каминизга бақорқилиб тақлиф қиламиз. Агар Сизларда шундай мақсад бўлса кечикман, 15 августдан янги йилгилан гуруҳлар учун машғулотларини бошлаймиз. Гуруҳлар тўлиб қолса яна уч ой кўтиб қолишимизга тўғри келади. Вақтин бой берманг.

Суҳбат АЗЛАРОВ.

СУРАТЛАРДА: Туркияда чиқарилган «Заман» газетасининг муҳаррири Рамазон Бубер ва турк тили мутахассиси олим Исмонд Алиевлар тингловчиларга сабоқ беришлари; тингловчилар диққат билан турк биродарининг сабогини тинг-ляптилар.

Андрей Пинненко сура-тлари.

ҚИЗИҚИШ ОРТАЯПТИ

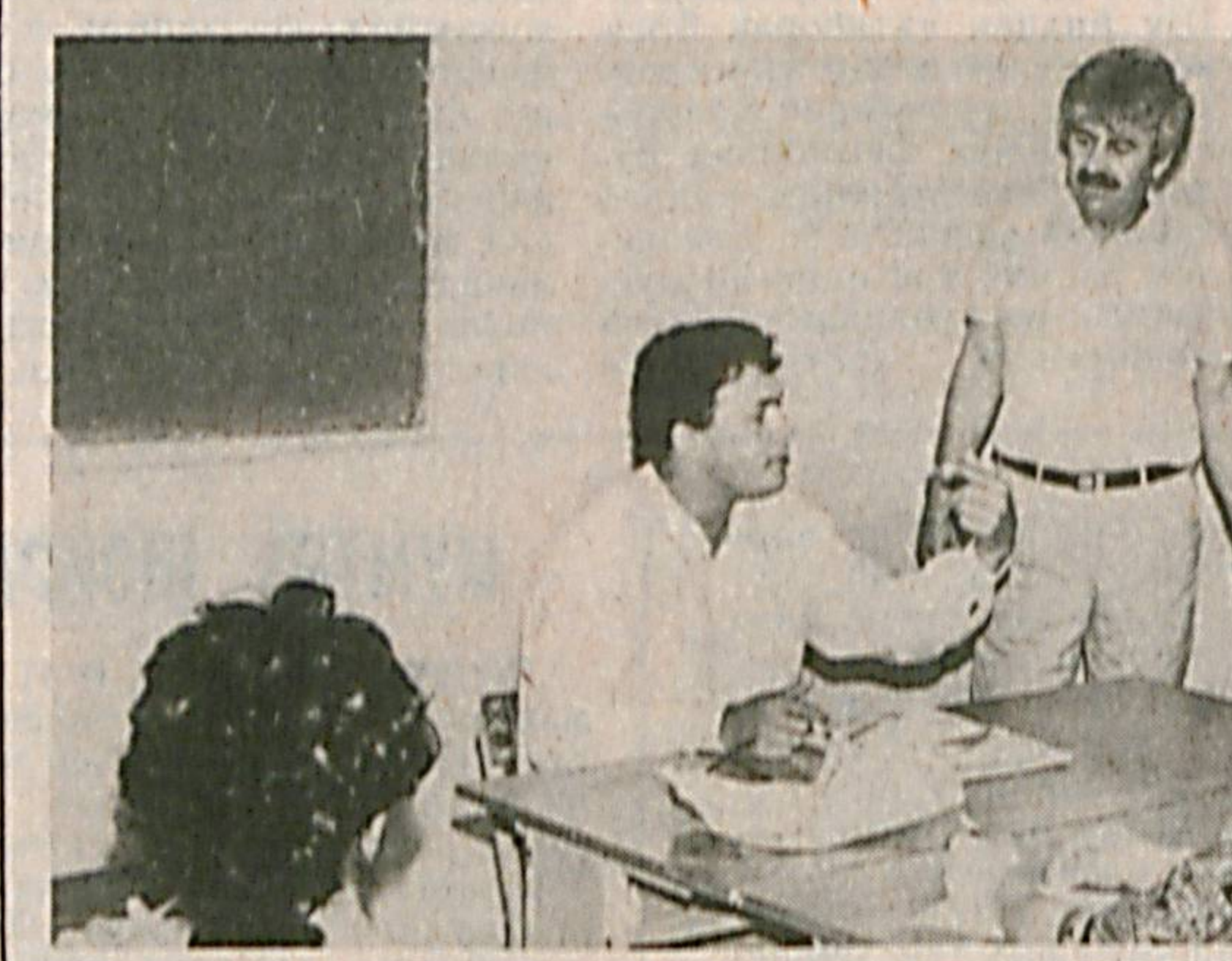
тирмоқчи бўлганларга фи-зиология фанлари доктори, профессор Айлар Мамедов, яна бир филолог профес-сор Исмонд Алиев, шу тил мутахассиси Иброҳим Ишиғов сабогин ахши нати-жалар бермоқда. Масалан, Тошкент давлат университети-нинг 10 талабаси бу ерда турк тилини ахши ўзлаштириб Туркияга иш-лагани кетдилар. Биология факультетининг толибалари Азиза Жўраева ва Муқад-дас Зўфаровлар шулар жу-ласидандир. Университетнинг журналистика фа-культетини битирган Дил-мурод Қалонов бу ерда турк тилини пухта ўзлаш-тиригандан сўнг Истамбул-

ўзлаштириш яхши. Ис-монд ака тилини ўзлашти-риб турк тилини ўрганган амалий кўникмалари ор-тинчи ҳақида ҳам қайғура-ди. Масалан, охириги маш-ғулотларининг бирида Тур-киядан келган мутахассис, в ерда анча машғур «За-ман» газетасининг му-ҳаррири Рамазон Бубер-ини тақлиф қилди. Турк-иядан ўзлаштириётган тинг-ловчилар қардош биродар билан жонли мулоқотда бўлиб, ўзларини қизишти-риш саровларини фақат турк тилида беришди.

— Газетамиз 197 минг нусхада чиқади ва ма-млакатда нуфузли ҳисобла-нади. Яна оқ-қора бўлиб

қизиқиш катта деб жа-воб берди Рамазон Бубер. — Ўзбекистон Президенти Ис-лом Каримов ва Туркия Бош вазир Сулаймон Де-мирел жанобларининг ў-заро уюштирган ташиф-лари чоғида келишгани-битим ўз самарасини бери-пти. Жумладан, Туркия уч-йил ичида тўлаш шарти бўлган 2 миллион тонна сифатли бугдой беришга қарор қилган. Туркияда енгил саноат анча ривож-ланган. Серкўш Ўзбе-кистонда етиштирилган пахтага турк корчалона-рининг қизиқиши катта.

Тингловчиларнинг турк тили ва маданиятига бўлган

АНВАР ака кечки пайт қўшнингнинг уйига чиқса Ендощ ака оила аъзолари билан энди кечки овқатга ўтиришган экан.

— Ие, ие, келинг Анвар-жон ака, асалому алай-кум, — Ендощ ака қўшнинг билан худдан эски қадрдон-лардек қучоқ очиб кўриш-ди. — Бормисиз ака, кейин-ги пайтда чойхонада ҳам кўринмай қолдингиз? Е би-рор жойда дам олиб кел-дингизми?

— Нималар дедисиз, Ен-дощон. Ҳозир дам ола-диган вақтим! Иморат со-лабганимдан хабарингиз бўл-са керак, Яхшиям бахтимга қариндош-уруғлар ва сизга ўшаган қўш очик танти уқсонлар бор экан. Бўйла-са бир ўзим нима ҳам қила олардим. Ушларнинг

кўмағида олди пешайвонли икки хонали уйнинг девори-ни қўтариб, томага пўмбоз ҳам бостириб қўйдик. Энди ҳамма уйимиз сиздан. Бир-икки куннинг ичида тунука қўқиб, томин ёпиб берсан-гиз, марра бизники. Ҳозир усталар лардозлаш ишларини бажаришпти.

— Шоинтиратганимиздан кейингизнинг тўйи яқин-лашиб қолдики дейман! — деди Ендощ ака қўшнингга табассумла ботиб.

— Мана шу тоқирлигин-гизга қойилман-да, қўшин, — деди Анвар ака туну-када Ендощ аканинг бил-ла-ғинингизга тан бериб. — Хар сиз бўёғига хотиржам бўла-веринг. Биз бир сўлимиз, Худо хоҳласа, келаятган шаба-яқинлаша қуларли ўйла-ларини билан чиқиб, томин-гизга албатта тунука қўқиб

бериамиз... Мана шунақа: Бирлик да-ҳасида ишқомат қилувчи Ендощ Обидов нафақага чиқ-қанга икки йил бўляптики, тинчлик нималигини билмай-

гил қилишга ҳаракат қила-ди. Зеро, урушда дом-дараксиз йўқолган отаси-да қирқиб тайёрлаб бера-ди. Аста-секин тунукадан буюмлар ясашни ўргана бош-ди. Мен ана шу ҳоқандоз ва трубаларга ишлатилган тунукаларни керакли ўчо-вада қирқиб тайёрлаб бера-дими, Аста-секин тунукадан буюмлар ясашни ўргана бош-

ди. Зеро, урушда дом-дараксиз йўқолган отаси-да қирқиб тайёрлаб бера-ди. Аста-секин тунукадан буюмлар ясашни ўргана бош-

ди. Зеро, урушда дом-дараксиз йўқолган отаси-да қирқиб тайёрлаб бера-ди. Аста-секин тунукадан буюмлар ясашни ўргана бош-

ди. Зеро, урушда дом-дараксиз йўқолган отаси-да қирқиб тайёрлаб бера-ди. Аста-секин тунукадан буюмлар ясашни ўргана бош-

ди. Зеро, урушда дом-дараксиз йўқолган отаси-да қирқиб тайёрлаб бера-ди. Аста-секин тунукадан буюмлар ясашни ўргана бош-

ди. Зеро, урушда дом-дараксиз йўқолган отаси-да қирқиб тайёрлаб бера-ди. Аста-секин тунукадан буюмлар ясашни ўргана бош-

ди. Зеро, урушда дом-дараксиз йўқолган отаси-да қирқиб тайёрлаб бера-ди. Аста-секин тунукадан буюмлар ясашни ўргана бош-

ОТА-БОЛА ТУНУКАСОЗЛАР

* **Минг бир касб**

ОТАМ табиятан хушчақчақ бўлиб, дўстларнинг самимий суҳбати, уфалар гурунги хуш кўларидан қай бирлари қадам рақида қилаётган бўлса, хурсанд бўлар, кўпчи одам Кумри Ғуломқодир қизига «дам» бериб, «Бутун ошнинг ўзини қиламан», деб ҳафсала билан чўддек қилдирилди. Ғушнинг худди чойхона ошига ўхшатиб тўғма қилиб солардилар. Ош ейилиб, чой ичилгач, дадамнинг олдидан яхши бўлиб, ўзлаштириб олган меҳмонлардан бирортаси «Туробон» бир «Муноқот»дан эшитсан бўларди», деб қолар экан баъзан бундай илтимос-у талабларнинг кутиб ўтирмай, отамнинг ўзлари ҳамини уй деворидан қозидан остилик турадиган дўстнинг олиб, унинг пардаларини олиб-тоғига келтириб олган соҳналарига ишонч ҳосил қилган «Энди сизларга бир «Чўли» Ироқдан сўнг шўх «Чертма» ёки «Дилхироз» кўйини шавқ билан чалар, меҳмонлар орасидан кимдир таялса, рақсга чорлайдиган пайтлари ҳам бўлгунчи эди. Шу билан меҳмонлар кайфиятини кўтариш, даврага ажиб фойз киритишга ҳаракат қилардилар. Отамнинг уста соҳналаридек дўстнинг меҳрига етказиб чертишлари, «чойхона паловини» қойилмақом қилиб пиширишлари менда ажиб бир ғурур, ҳис, ҳавас уйғотарди. Лекин ана шундай гавжум гурунги, фойзидек даврада меҳмонлар ёки меҳмонлардан кимдир билан билан, унингсиз бир гап айтиб юборгудек бўлса, бундан дарҳол қиёфалари ўзгариб рақсийдилар. Шунинг учун биз, фарзандлар, умуман меҳмонлар ҳам отамнинг жаҳлини ҳудобеҳуда чиқаравермасликка алоҳида эътибор берардик. Айрим ҳолларда бу ҳолатни меҳмонларга тушунириб, улардан ҳам иштирокчилик сабаб «меҳмондорчилик» маданиятини бўзмасликларини илтимос қилардик.

Отам гарчи маълумотлари олиб бўлмаса-да, маданият ва маърифатга ўч одамлар тоифасидан эдилар. Шундан бўлса керак, унингизга буюк бобокалонимиз Мир Алишер Навоийнинг сара-газаллари жамланган, лотин алифбосида chop этилган китоби, Муқимийнинг араб алифбосида чиқарилган баёни, яна қанчадан-қанча адабиётлар бўлар, вақти-вақтида отам уларни мўлола қилар,

менга ҳам гоҳо-гоҳо овоз чиқариб ўқиб берад, тунлари турли қаҳрамонлик, ахшилик билан ёвуз кучлар ўртасидаги тўқнашув, курашлар тақдир этилган эртаклардан айтиб беришнинг ҳам қанда қилмасдилар.

Эллигинчи йиллар ўтгандан отам менга Ҳамза номли ўзбек давлат академик театрига ўзлари билан бирга бир неча бор олиб борганлари, отахон театр саҳнасида жаҳон классик драматургияси намуналаридан «Қирил Лир», «Майк ва Мухаббат», «Хамлет» каби спектаклларни диққат билан томоша қилганимиз, айниқса, турк драматурги Нозим Хикматнинг «Туркия ҳақида ҳикоя» саҳна асарини кўриш учун келган томошабинлар театр залига сингай кетгани, спектаклдаги камбағал халқ ваки-

ли қаршида бир зум тўхтадилар-да: «Ана, ановини кишини яхшилаб кўриб ол, бу одам машхур артистимиз. Аброр Ҳидоятлов бўлади», — дедилар. Ялт ўзиб ўнгга қарайди. Худди ўша дўкон ёнида кўранг кўстим-шимли, жингал сочлари орқага таралган, қаңқоқ кўзлари олисларга қадалган қоматдор киши турар эди. Бу отам ердимида улкан бир истиснод соҳибини, ўз Отелло-си билан ўзбек маданияти, санъатини чет эл мутахассисларига манзур қилгангана эмас, балки ўз иқтидорини, лаънати, маҳоратини билан хорижий мамлакатдан диёримизга ташриф буюрган меҳмонларини лол қилган буюк санъаткоримизни ҳаётда юзма-юз илк бор кўриб туришимиз эди. Отам менга Миршохид Мирқодиров, Аброр Ҳидоятловгана эмас, балки

кейинчалик халқимизнинг «Тошболта ош»ига айланиб кетган марҳум республика халқ артисти, Муқимий номли театр саҳнасида хилма-хил комик ролларини қойилмақом қилиб ўйнаган кутли устаси Соиб Ҳужаев ва Ўзбекистон радиоси қозидан макомини тарғиблаётган узоқ йиллар раҳбарлик қилган Ўзбекистон халқ артисти, ака-демик Юнус Ражабийнинг ҳам худди шу тахлитда таъйинланган эдилар. Шу ўрнида аввало отамнинг ўзлари чинакам санъат муҳли бўлмаганларидек бу ишларни амалга оширмагани бўлишлари мумкинлигини алоҳида эътироф этаман.

Агар отам нозик ҳис-туғи, ғўзаллигини идрок этиш қобилиятдан йироқ бўлиб, санъатдан беҳабар, лоқайд одам бўлганида маънавий нашоналаридан танимаган, билмаган бўлишим турган гап эди. Ахир, ҳозирги ёшларимизнинг ҳаммаси ҳам номдор санъаткорларни билмайдилар, деб айтмаймизку!

Сирасини айтганда, мен кўп жихатдан анча «бўш» бола эдим. Шу боисдан бўлса керак, оила аъзолари даврдан кўриб, дастурхон атрофида ўтирганимизда ҳам, кўча-кўйда бирга юрганимизда ҳам кўпчи менга дадил бўлишга, уздабуронликка даъват этиб турардилар. Бинобарин, ярми ҳази, ярми чин қилиб: «Соддасан Музаффар, солдасан, агар билсанг аравакашсан, билмасанг овракашсан», дер эдилар. Суҳбат-

Музаффар ТУРОВОВ.

Савоб нимадан иборат? Шохдан-шоҳга ўчиб ўйнаб сайраётган қўшларни қараса солиб томоша қилишнингми? Ёки одам ҳамини янаш, жону жондорлар беҳадли йиш учун жондорлик қилишнингми? Хар нима бўлганда ҳам табиятин севин зарурлигини ўқитиш осон эмас чоғи. Равиля Альбеков сурати.

○ Хато билан жиноят ўртаси бир қадам. Хато қилиб, унга иқдор бўлмасдан яна тақдорловчи одам ўз ҳаёти учун ҳам, жамоат учун ҳам ҳавфлидир.

○ Ёлғончи одамнинг чекраси мисоли нозомозгул, қоронғуда очилиб, ёругда ёпиқилиб. Юраги эса терак баридек титраб туради.

○ Одамлардан яхши фазилатларни ёқтирмайдиган одамнинг ўзида шу фазилатлардан бирортаси йўқлигини ишонсангиз.

○ Илмсиз ва ҳунарсиз

* Ҳаёт сабоқлари

ИККИ ОЛАМ РОҲАТИ

одам мисоли ниҳатанга моҳир. Ёки қайси етказилса ўша етказилса.

○ Мансаб далайти учун қишга таъзим қилмоқ инсон қадрини поймол қилмоқдир.

○ Вафодорлик ва инсонга сўзқат жамик нарсадан устулдир.

○ Одам эрсанг, қилгил одам хизматини. Хизматинг меъаси бўлмай назатинг.

○ Одам эрсанг одамнинг қадрига еттигил. Одам бирла ўзининг тенг билгил.

○ Беандиша одам ҳар

қандай мулоҳазада ҳам аввалига қилиб чиқиб охирида тағайини тағайини.

○ Онамнинг бир тунлик бедорлиги. Боланинг бир умрлиги. Қарадорлиги.

○ Икки олам роҳати. Сенга раводир эй азиз ойнадор.

○ Онамлар роҳатини баҳо айламоқ.

○ Сенга ҳам қара, ҳам фарзид эй одамдор. Баҳром АХРОРОВ.

○ СЕН қўнимли бўл, хизмат ишларини адо этар пайтда шойилма, пайти келса, барча берк эшиклар ўзи очилади.

○ СОКИНЛИК ва ширин сўзлик — заковатли кишининг сифати, заковатсиз кишилар тугал йилқидир.

○ БАРЧА ишда ҳам шойилма, эҳтиёт бўл, ўзингни тут бил!

○ ИШГА шойилиб киришма, сабр қил, эҳтиёт бўл, шойилиб қилинган ишнинг охири вой ва атангли бўлади.

○ ҲЕЧ нарсага эришмаган киши хизмат тугайли тўғра — юқори ўринга эришади.

○ МАВОДО беқарор кутга етишсанг, уни эзгу тут, агар уни қаттиқ тутмасанг, яна қайтиб кетади, ишонгин.

○ КИШИ шукр қилса

неъматининг бири ўн бўлади ҳамда ун нарсага тугайди.

○ КИШИ қиммат эмас, шойилма, пайти келса, барча берк эшиклар ўзи очилади.

○ ИШГА шойилиб киришма, сабр қил, эҳтиёт бўл, шойилиб қилинган ишнинг охири вой ва атангли бўлади.

○ ҲЕЧ нарсага эришмаган киши хизмат тугайли тўғра — юқори ўринга эришади.

○ МАВОДО беқарор кутга етишсанг, уни эзгу тут, агар уни қаттиқ тутмасанг, яна қайтиб кетади, ишонгин.

○ КИШИ шукр қилса

Юсуф Хос ҲОЖИБ ҲИҚМАТЛАРИДАН

кўргин, кишилик қиммат, ақл-идрок тўғри, чин кишиларини мадҳ этади.

ҲАР ишда сабр эт, бўлма шойилма, пайти келса, барча берк эшиклар ўзи очилади.

ПОДШОҲ Доро ҳақимларнинг бирдан сўради.

Салтанат нима билан зийнат топади?

Салтанат шарафини ошириш билан! — жавоб берди ҳақим.

Бунга қандай эришиш мумкин?

Ҳақим деди:

Олтинни хор тутуш билан. Хар ким олтинни ўз назарида хор тутса, халқ назарида азиз ва муқаррам бўлади. Аксинча, олтинни ўз назарида азиз санаса, халқ ичиде ўз қадрини йўқотади.

Абдуқаҳҳор ШУКУРОВ тайёрлаган.

Отахонлар ҳаётимиз кўрки. Уларнинг ибратли ҳаёт йўллари, доно ўғитлари, сиз ҳаётимизга мазмун қиладиган! Асло! Шунинг учун ҳам дастурхон устидаги

илк тилагимиз: омон бўлинг, умрингиз узоқ бўлсин отахонлар.

Андрей Пилипенко сурати.

* Турмуш чорраҳаларида

ВОЛИДАН МЕҲРИБОН

ОНА... Бу учтагина ҳарфдан иборат бўлган сўз ҳамма нарсадан улуг. Дунёда учтагина ҳарфдан иборат бу сўзга ҳеч нарса тенг келолмайди.

Кунларнинг бирида синглим оғир Бетоб бўлиб қолди. Докторлар келиб синглим билан онамни касалхонага олиб кетишди. Уйда мен, укам, синглим ва дадам қолдик. Кеч кирди. Истар-истамас оқватландик. Эртаси кун эрталаб ўзимиз чой тайёрладик, ўзимиз уйларни йиғиштирдик. Уйимиз барибир бўм-бўш, ҳувиллаб қолгандек эди.

Кунлар секин-секин ўтиб, ният синглим тугайлиб, онам икковларини уйга қайтишди. Онажонимиз уйга қайтганларда, улар билан бирга гў нур, фойз ҳам қайтгандек бўлди.

Мен шундайгина болалар уйларда ота-онасиз ўсатган болаларга шундай раҳимим келдики, шундай раҳимим келдики, уларни ташлаб кетган оналарига бўлган нафратим беихёяга айланди.

ЙИГИТНИНГ КЎЗ ЁШЛАРИ

МЕН ўшанда илк бор йигитнинг кўз ёшларини кўрган эдим...

У отасиз ўсган, аммо онанинг саранжом-саранталли тугайли, бировдан камчилигини йўқ, одам бўлса-да, одобини ва кайфиятини. Онада айниқса ўғил бола учун ота тарбияси зарур, аммо бечора она ўз фарзандига ўзи қиймай қийдирди, ўзи ичмай ичирди. Болалар бирин-кетин улағиб, йигитлик хизматидеги йигитлик бурчларини ҳам адо этиб қайтидилар.

Аста-секин кунлар ўтди. Бува дунёдан кўз юмди. Она ўғилларига ва тўғ ва на дўппи олиб қўйган эди. Она шойил қилиб катта ўғилга 100 сўм бериб, бошқадан дўппи олиб қишқира юборди. Ҳозирги вақтда 100 сўмга тўн билан дўппи келса дейсан! Уғилнинг ҳаёли билан юз сўм пулга бозордан укасига ва ўзига биттадан дўппи олиб қайтаверди.

Улардан бир кўча на-рида амаласи яшарди. Амаласининг жанозага айтган кингидан ундан: «Ўзинг бор-ми!» деб сўради. Шунда йигит бошини этганча жим бўлиб қолди, унинг кўзларидан маржон-маржон ёш оқарди...

Фотима ОТАХОНОВА.

ОИЛАДА фарзанд дунёга келди. Гўдак кулгуси билан бу хонадонга бахт-иқбол юз бурди. Эр-хотин орасидаги меҳр-муҳаббат ишлари янада мустаҳкам болганди. Жаннатимизга яна бир инсон — бўлгуси олим, ижодкор, ишчи қўшилди. Ота-она бу дамларни қанчалар орзиқиб кутганини билсангиз эди. Ахир фарзанд, у ўғилми, қизми, барибир фарзанд, оила қувончидир. Энди шу бир парча эл меҳр билан йўғрақлиб, авайлаб бошга етказилади. Келажакда у ҳар томонлама мукамал бўлиб, мамол топиши учун ота-онанинг ўзи оилада ўрнатган кўрсатмоғи зарур.

Тешабой ака бугун ишдан бироз тажнроқ қайтди. Балки кунлик режа бажарилмаганди. Ёки бирор дилхирозлиқ сабаб бўлдики. Хар ҳолда отанинг иши қишқирмаган эди.

Санобар ота унингиз авзонини кўриб, ич-ичидан эзилди. — Ҳа, дадаси, мазангиз йўқми, — дея унга пешвоз чиқди.

Бироз чарчади шекли. Ўзларингиз яхши ўтирибсанларми? Салим, Қаримлар кўримайдилар.

Уларнинг бундай самимий мулозаматидан меҳри товланган Дилор дадасининг қўлига сув қуйишга тутинди. Ошпоқ соччи бера туриб, унга меҳр билан тинчиди. Естиқ олиб чиқиб, ёпишмага қўйди. Истиқ чой кўйиб бера экан, институтдаги қизлар баҳсида қилиб қилганини севин-севинга гапириб берди.

Тешабой аканинг бироз қўнгли ёришди. Оқила хотини Санобар дилидагини дарров топиш, фарзандларининг бир-бирдан ақли ва зийраклигини кўриб, ишдаги муваффақиятсизлигини унутгандай бўлди.

ЯХШИЛИКДАН УНАР ЯХШИЛИК

Пойтахтимизнинг «Догистон» кўчасида истиқомат қилаётган бу оилада ҳамини ана шундай тотувлик ҳукми сурди. Хонадон бошлиқларининг ибратли турмуши фарзандлар тарбиясига ҳам ўз таъсирини кўрсатди.

Ўқиниб турибдики, боланинг маънавий камолоти, унинг етук инсон бўлиб етилиши кўп жиҳатдан қандай муҳитда тарбияланганига боғлиқдир. Ўқини инсондаги кўп фазилатлар асосан, боланинг даврида шаклланади. Бола бори, аввало ота-онасига ўхшаси келади. Шундай экан биз катталарнинг оилада, ҳамини қандай таълимимизга кўп нарсга боғлиқ эканлигини унутмаслигимиз зарур. Ахир яхшиликдан фақат яхшилик унинг чиқди, деб бекиб айтилмаган.

Олмалиқ шаҳрида яшовчи Зокир ака исмли таниш-мишнинг ўғли 7 йашга тўлди. Иқбол ака хурсанд, қўли-қўлига тегмай кеңикойининг тугилган кўнига сомса, патир елиш билан «овора. Зокир ака ўғлига бир ҳафта бурун велосипед олиб келган эди. Зикиржон уни ўша кўннинг ўзидаёқ бузиб қўйди. Шундан кейин отанинг қўнли тўлмай, фарзандига яна бош-оёқ янги қиймалар олиб келиб, кийдирди. Оқшом чоғи хонадонга талайгина меҳмонлар йиғилди. Суҳбат айни аянинг қишқанда хат ташувчи Зикиржоннинг амакисидан таъриб қозон келтириб қолди. Хат ташувчининг олдига чопиб келган Зикиржоннинг бирдан авзонини бузилиб:

— Ҳм-м, қуруқ қозонини нима қиламан. Совғаларни қани, — деди ва тескари қараб олди.

Зокир ака кўпчилигининг олдига ер ёллагани, ерга кирмади. Нима қилсин. Ўғлини шундай олдига турган қўйган ўш бўлса. Унинг таъзининг бериб қўймоқчи бўлди-ю, меҳмонлар олдига ўзини босди.

Шу воқеадан кейин кўп йиллар ўтгач, бир кун Зокир акани уратиб қолдим. Қўла-ақвол сўрашдик.

— Э, нимасини айтасиз, — деди у киши маънос оҳангда. — Иқбол бечора Зикиржоннинг ғам-ғусасида қуйиб, вафот этганига икки йилдан ошди. Менга раҳм қиладиган ким бор, дейсан, Зикиржон бошга битган боло бўлди. Ишламайди, кунда маст...

Қўрғинимиз, ноқобил фарзанд тугайли ота-онанинг қадри эрта бунлади, деб шунга айтсалар керакда. Эзи, бир пайтлар ақойил, гуриқраган оила эди. Ҳаётини таъриблардан келиб чиқиб айтиш мумкинми, қуқурроқ разм солинса, инсоний қадр-қиммат, меҳр-муруватлар болаларга тўсатдан пайдо бўлмайди. Бундай оилада тугилганлар аслида ота-она инъом этади. Шу боис ҳам биз катталарнинг оилада ўғил-қизимизга тўғри йўл-йўриқлар кўрсатиб боришимиз мумкин. Болани ҳалдан ташқари эрқаратиб юбориш ҳавфли эканлигини ҳар биримиз ёдда тутмоғимиз зарур.

Қўрғин АВДУЛЛАЕВА,

педагогика фанлари номзоди.

ТОШКЕНТ коммунал-қурилиш техникумининг кўнгузғи бўлимида 650 нафар талаба ўқимокда.

«Сирғали» — даҳасида қўлашган шиъар ётқонхона улар ихтиёрида.

Етоқхонамизда дарс тайёрлаш ва мазмунли ҳордиқ чиқариш учун ҳамма шаронлар бор.

курс талабаси М. Муродов. — Озиқ-овқатларини вақтида олиб келиб туришди. Ис-тасак ўзимиз газ-плиталарда овқат тайёрлаймиз.

Маъмуриятимиз одоб-ахлоққа доир суҳбатлар ва муноза-раларни кўп уюшти-ромизда, дейди етоқхона тарбиячиси Му-ҳаббат Турғунова. — Шу бондан ҳам бизда интизомсиз бо-лалар йўқ. Ҳамма-лари ақил ва инсоқ

ҒАМХЎРЛИК БЎЛГАН ЖОЙДА

яшаши. Уларнинг бўш вақтлари марок-ли. Ўтиши учун ало-ҳида хона ажратган-миз. Бу ерда газета ва журналлар ҳамда турли бадиий китоб-лар мўлола қилиб, шахмат-шашка ўйна-шади. Етоқхо-на саранжом-сарантал-лигини таъминлаш мақсадида эса талаба-лар ўртасида энг яхши ва озода хона номини олиш учун мусобақалар уюшти-риб турибмиз. Хар ҳафтада қўлбларни аниқлаб, уларни пул муқофоти билан тақ-дирлаймиз. Натжи-са чакки бўлмайпти.

Очиги, бундан 3-4 йил олдин етоқхонада аҳвол жуда аялиб эди. — дейди етоқхона мудири Э. Турғунов. — Қи-пта хоналар сову-к, дераза ойналари син-ган, иситиш батарея-лари яхши ишламас-ди. Ҳозир кўриб тур-ганимиздек талаба-лар учун барча шарт-шаронлар муҳайё қи-линганди. Қўча авто-дўкон вақтида келиб туради. Бундан таш-қари, бизга яқин бўл-ган қўшни «Дуст-лик» жамоа ҳўжалиги билан шартнома ту-зиб, у ердан мунта-зам равишда хар хил сабанотлар кел-тирамиз.

Талабаларга ҳо-зирги кунда анча ен-гилдиклар яратиб берганмиз. — дейди техникум директори-нинг ўқув ишлари бўйича муювини О. Бо-зоров, суҳбатимизга қўшилиб. — Қишқи ва баҳорги синовлар-дан муваффақиятли ўтганлар 330 сўмдан стипендия оладиган бўлса, уларга яна қўшимча равишда 5 сўмдан овқат пули, 7 сўмдан алоҳида овқатланишга талои, ижарада турадиган-ларга ижара ҳақи берилмоқда. Бундан ташқари, муҳтож ва но-чор оилалардан кел-ган талабаларини ҳам ўз қарамогимизга ол-ганмиз. Шунинг ҳам таъкидлаб ўтиш ке-раки, етоқхонамизда мўъжазгина устакхона бор. Бу ерда ишлаб чиқарилган маҳсулот-ларни қурилишларга шартномавий асосда сотиб, тушган даро-мад ҳисобидан тала-баларга ҳақ тўлай-миз. Бироқ устакхона-миз, кичкина бўлган-лиги учун талабалар-нинг ҳаммасини бос-ди билан таъминлаш қи-йин. Шунга қарамай, уларга ҳам моддий, ҳам маънавий томон-дан ёрдам беришга ҳаракат қилимиз. Зе-ро. «Харакатда — ба-ракат» деб беқорга айтмаган доно хал-қимиз. Ғамхўрлик бўл-ган жойда ишнингиз ҳам доимо унумли бўлади.

Олтинбой РАЗЗОҚОВ,

жамоатчи муҳбир.

Боғич боғлаганлар

КУТИЛМАГАН ҒОЛИБ

ФУТБОЛ бўйича 1991 йил Тошкент кубоги учун бўлган мусобақалар поевнига етди. Финалда ўтган йилги Тошкент ва Ўзбекистон кубоги совриндори «Инструментал» жамоаси БЎСМ-2 (Болалар ўсмирлар спорт мактаби) жамоаси билан куч синашди. Мутахассис ва мухлислар ўйин олди-дан галабани тажрибали ва кучли ҳисобланган заводчилар жамоаси қўлга киритишни тахмин қилган эдилар.

Михаил ЗАЛЫЦЕРГ.

СУРАТДА: пойтахт кубоги учун бўлиб ўтган финал ўйинидан бир лавҳа.

Муаллиф сурати.

БУ ВОҚЕА оқшом чўканди содир бўлди. 1-трамвай қўналмасига пинхона кириб олган кўчалари олазарак, барваста йилги соҳибининг овқат вақтини саброналик билан кутди. Ва никоят, ўзининг қора ниятларини амалга оширишга киришди. Дарвоза олдидан турган 1583—1584 рақамли трамвайга ўтириб уни ҳаракатга келтирди.

Шаҳар трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг ҳуқуқшунос маслаҳатчиси Темирбек Темиров бошчи халқ посбонлари қўналга атрофида навбатчилик қилишарди. Қўнгиллилар ташвишли қисмат билан тугайдиган бу хавфли ҳаракатни тўхтатишга жиддий киришдилар. Темирбек чайқалиб кетган вагонга етиб олди. У кабинада хотиржам ўтирган «ҳайдовчи»дан тўхтатишни талаб қилганда безорининг барваста қўллари Темировнинг ёқасидан олди. Олишув бошланди. Халқ посбонлари оғзидан спирит ҳиди гўшлалган «ҳайловчи» тезда тавбасига таянчиди. Ҳеч қарерда ишлайдиган тартиббузар А. Сторонин қўлга олинди. Найф устиди трамвайда сайр қилишни қўнгил тусаб қолган безори ички ишлар бўлимига топширилди. Агар хушёрлик қилинмаганда бирор фалокат содир бўлиши аниқ эди. Т. Темировнинг хушёр ва жасорати Миробод

райони ички ишлар бўлими раҳматномаси ва трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг пул мукофоти билан тақдирланди.

Сезир Т. Темировнинг етакчилигидаги 60 та қўнгилли халқ посбонлари милиция ходимлари билан биргаликда шаҳар кўчалари, томошахоналарда жамоат тартибини сақлашда иштирок этиб келмоқдалар. Улар жамиятнинг ҳаёт бўлган ичкиликлар ва безори, чайқовчи ва ўғирларни тутишда сидқидилдан ёрдам беришяпти. Айниқса, халқ қўнгилли соқчилари К. Мирзакаримов, Н. Шляпина, А. Раҳматиллаев, А. Пожарский, Н. Ражабовлар боғич боғлаб осойишта тартиб ва интизом ўрнатишяпти.

Ҳа, ички ишлар вазирлиги хизматлари ва қўнгиллиларнинг ҳамкорлигида ишлайдиган тўғайли ҳуқуқ-тартибни бузиш ҳоллари камаймоқда. Халқ посбонлари зарур ҳолларда ўз ҳаётларини хавф остида қолдириб бўлса ҳам ҳар қандай безорилик ва жиноятчиликка қарши курашда мукаддас бурчларини шараф билан бажармоқдалар.

Фаттоҳ АБДУРАХИМОВ.

Мухаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

Олий ўқув юртиларига қабул имтиҳонлари ҳам бошлан деб қолди. Бу йил Ўзбекистон Республикаси Президентининг Иқтисодий Ҳаётининг «Республика олий ўқув юртиларининг кўндүзги бўлимларида қабул ва таълим олишнинг шартлари» Фармони ҳамда Президент ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг шунга мувофиқ қарорига кўра имтиҳонлар пайтида кўпгина янгиланишларнинг жумладан энг илтифдорли болаларнинг ўқишга киришлари учун йўл оловчи махсус синнов (тест) усулини жорий этилишининг гувоҳи бўламиз. Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институтини махсус синнов усули қўллашдаги республика миқдосдаги олий ўқув юртиларига катта рағбат берилган бўлса-да, бу ерда ҳам бўлажак мутахассисларнинг ақли ва касб малакаларини янада юқори даражада шакллантиришга қаратилган янги усул ва методлардан фойдаланиш назарда тутилган. Визинг институт ректори профессор Абдухамид ака Хамроқулов билан суҳбатимиз ҳам шу хусусда бўлди.

— Абдухамид Қодирхонович олий ўқув юртиларига қабул имтиҳонлари ҳақида қандай фикрдасиз? — Ҳақиқатан ҳам халқ таълимига кескин ўзгаришлар кiritишнинг вақти келди. Давр, сийсат олға юрмоқда, энди эскича ишлаб бўлмайди. Ҳозир замон талаблари шундайки, бизга умуман кадрлар эмас, балки, жамиятнинг тараққиётига ўзининг тегишли ҳиссасини қўша оладиган юқори малакали мутахассислар керак. Бу улуг мақсадга эришиш учун биринчи галда қобилиятли ва илтифдорли ёшларни излаб, уларнинг қобилиятларини янада кўтартиришнинг йўллари топшишимиз керак. Жисмоний тарбия ўқитувчилари ҳамда устозларни тайёрлашга мўлжалланган таълим институтини йўналиши ҳам шунинг тақозо этади. Шунинг учун ҳам биз вилоятларда касбга йўналтириш ишларини кучайтириш, илтифдорлиларни топши, олимпиада ўринбосарларини тайёрлаш мактаблари билан алоқаларимизни мустаҳкамлашга катта эътибор қаратилган. Жумладан, 148-мактаб қоншида махсус синф ташкил этишга ҳаракат қилиб кўрдик, ушбу таърибамиз биз мўлжаллаган самарани бермаган бўлса-да, ҳар ҳолда уни давом эттирмоқчимиз. Келгусида мактабга махсусасалар учун мутахассислар

ни тайёрлаш режамиз ҳам бор. Ҳозирча учинчи бор спорт кибернетикасидек нуфузли мутахассисликка қабул қиламиз. Бугунги кунда электрон-ҳисоблаш техника-

таси сирткини) тугаллади. Бу ҳол ҳарбий хизматдан бўшатилганларнинг ўқувни давом эттиришлари билан изоҳланади. Битирувчиларнинг аксарияти республика миқдосидаги мактабларга юборилди.

— Кириш имтиҳонлари қачон бошланади ва абитурientлар қайси фанлардан имтиҳон топширишади? — Сиртки бўлимига кирувчилар учун имтиҳонлар 23 июлдан, кўндүзгилар учун 1 августдан бошланади. Абитурientлар спортнинг 22 турининг бирортасидан ихтисослик бўйича, умумий жисмоний тайёргарлик, биология, сузишдан имтиҳон топширишади. Шунингдек, ҳоҳиша кўра ишчи ёки диктант ҳам ёзишади, фақат бунда ўтган-ўтмаганлиги ҳи-

фақат битта имтиҳон белгиланади.

— Ҳозирги пайтгача жисмоний тарбия институтига қанча киши ҳужжат топширди? — Ҳозирча учун қўп эмас, 476 киши. Лекин улар орасидан халқ шифокорлик жисмоний назоратдан ўтмаганлар ҳам тушиб қолади. Назорат эса жуда қаттиқ. Ҳудди ҳарбий билим юртиларига қабулдагидек. Қабул комиссияси ҳужжатлар қабул қилишни давом эттирмоқда. Вилоятлардан келганлар учун ётоқхона тайёрлаб қўйганмиз. Шунингдек, ошхона, буфет ҳам абитурientлар хизматига. Улар спорт базасида машқ қилишлари мумкин. Маслаҳат хизмати ҳам ташкил этилган.

— Шартномалар бўйича мутахассислар тайёрлашни жорий қилишгиларини? — Вилоятларда махсус маълумотга эга бўлмаган ўқитувчилар ва устозлар ҳали ҳам қўплаб ишлаётганини ҳисоба олган ҳолда биз касбага уюшмаларининг кўнгилли жисмоний тарбия ва спорт жамияти билан шартнома туздик. Унга кўра ташкил этилган курсларда саксондан ошқ киши тайёргарлидан ўтди. Шартнома бўйича мутахассислар тайёрлашни биз бундан кўнрақийимиз, фақатгина нафақатининг индексацияси туфайли илгари биз билан шартнома тузган ташкилотлар 5 йиллик сиртки таълим учун 30 минг сўм тўлашлари лозим бўлади. Танлов синоваларидан ўтиб институтимиз оstonасига қадам қўйдиган талабалар учун эса янги ўқув йили янги ўқув режалари асосида бошланади. Ва унда асосий эътибор талабаларнинг мустақил ишлашга қаратилиб, спорт маҳоратини ўстиришлари учун замин қўйилган.

Суҳбатдош Дамир ИСЛОМОВ.

* Олий таълим—янгилашни йўлида

ДАВР ТАЛАБЛАРИ АСОСИДА

сини ағаллаган, уни спортчиларнинг маҳоратини ошириш учун қўллай оладиган устозларсиз юксак марраларга эришиш мумкин.

— Абдухамид Қодирхонович, бу йил сиз раҳбарлик қилмаган олий ўқув юрти қанча йилги-қизларини қабул қилди? — Кўндүзги бўлимига 275 та, сирткига эса 150 талаба олинади. Улар бу йил таҳсилни тугаллаганларнинг ўрнига келишади. Айтганча, бу йилги битирувчилар сонини институт тарихида энг кўп бўлди, яъни 785 мутахассис (409 кўндүзги бўлимини, 376

соғба олинади, холос. Танлов доирасидан эса фақат учта — ихтисослик, умумий жисмоний тайёргарлик ва биологиядан имтиҳонлар ўрин олади. Абитурientлар учун ҳеч қандай алоҳида имтиҳон берилиши кўзда тутилмаган. Ўнг муҳим мезон, бу — талаба қобилиятли ва истеъдодли бўлса бас. Албатта, хизмат кўрсатган ва халқро тоифадан спорт устозлари, Европа ва МДҲ давлатлари чемпионлари учун истисно қилинади: аввалгилар ихтисослик бўйича имтиҳон топширишмайди, кейингилари учун учта ўрнига

ТИҲЖОРАТ ЖАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ТЕХНИКУМИ

Ўқиш муддати қисқартирилган гуруҳларга тўлиқ ўрта мактабни тамомлаганларни, биринчи курсга

тўлиқсиз ўрта мактабни тамомлаганларни

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум қуйидаги мутахассисликлар бўйича темир йўл транспорти техникаларини тайёрлайди: Тепловоз ҳўжалиги.

Изотермик вагонлар ва совутиш ҳўжалиги.

Симли алоқа (темир йўл бўйича телеграф-телефон алоқаси мутахассислиги: телеграф, телефон, радио), фақат 10—11-синф.

Темир йўл транспортида автоматика ва телемеханика (СЦБ).

Радиоалоқа ва радиоэшиштириш, фақат 10—11 синф.

Темир йўл электровоз ҳўжалиги.

Темир йўл транспортининг энергия таъминоти ва энергетика ҳўжалиги.

Ўқиш муддати қисқартирилган гуруҳларга 10—11 синфни тамомлаганларни тўғрисида етуклик аттестати ва биринчи курсга 8—9 синфни тамомлаганларни тўғрисидаги шаходатномаси бор, 30 ёшгача бўлган ҳамма кишилардан аризалар 31 июлгача (10—11 синф маълумоти билан 10 августгача) қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача қуйидаги фанлар бўйича ўтказилади:

тўлиқ ўрта мактабни тамомлаганлар: математика (огзаки), рус тили ва адабиёт (ёзма);

тўлиқсиз ўрта мактабни тамомлаганлар: рус тили ва адабиёт (ёзма), математика (огзаки).

Дарслар ўзбек тилида олиб бориладиган гуруҳларга кирувчилар: ўзбек тилидан (ёзма), математикадан (огзаки), рус тилидан (огзаки, синаб кўрилади) имтиҳон топширадилар.

КИРУВЧИЛАР УЧУН ҚУЙДАГИ

ТАНЛОВ ШАРТЛАРИ БЕЛГИЛАНГАН:

1. Балларнинг умумий сони аниқланади:

а) Кириш имтиҳонларида олинган баҳолар бўйича.

2. Кўп балга эга бўлганлар ўқувчилар қаторига қабул қилинадилар. Техникумга қабул қилишни сўраб ёзилган аризаларни қуйидаги манзилга юбориш керак: Тошкент шаҳри, Ленин ноҳияси, Сарикўл кўчаси, 3-уй. 55, 66-автобусларнинг «Техникум» бекати; 1, 2, 5, 8, 9, 10-трамвайларнинг «Сарикўл» ёки «Будённый кўчаси» бекати.

Телефонлар: 32-40-85, 32-43-25, 32-44-06.

Ташкилотлар, корхоналар ва кооперативларнинг раҳбарлари диққатига!

«ШАРҚ»

НАШРИЁТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

идора китоблари, ҳар хил ён дафтарчалар, китобча ҳолига келтирилган босма иш қоғозлари, конспектлар ёзиш учун дафтарлар ва бошқа қоғоз маҳсулотларини

ТАЙЕРЛАБ БЕРАДИ ВА СОТАДИ

Маҳсулотлар олдиндан ҳақ тўлаш шартларида ва нақд пулга сотилади.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Ленинград кўчаси, «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг хизмат биноси.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-58-72, 33-50-75, 33-84-78, 33-80-07, 33-90-50.

БУЮРТМАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ШАРҚ»

НАШРИЁТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

босма маҳсулотларнинг қуйидаги турлари бўйича

шошилини ва оддий буюртмаларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

— юмшоқ муқовали китоблар, брошюраларнинг ҳажми: 384 қоғоздан ошмаслиги керак, формати 84x108/32, 70x108/32, 84x108/16, 70x108/16;

— рангли буклетлар, проспектар, болалар учун мўлжалланган юмшоқ муқовали китобчалар, ёрлик (этикетка)лар, откриткалар ва босма маҳсулотларнинг бошқа турлари. Қоғоз формати 60x45 дан 90x120 см. гача;

— рангли бўёқда бажарилган деворбор гул қоғозлар ва текстуралар;

— буюртмачининг картонидан ясалган рангли қутчалар;

Сизнинг қоғозингиз ва бизнинг меҳнатимиз эвазига юқори сифатли бажарилган буюртмаларга эга бўласиз!

Қоғозингиз ёки босма материалларни топшида қийналсангиз, хотиржам бўлинг, Сизга уни биржа орқали харид қилишга ёрдам берамиз.

Босма маҳсулотларнинг тайёрлашни муддати қуйидагича:

тайёр матрица ва позитивлардан — 1 ойгача, асл нусхадан, яъни оригиналдан — 2 ойгача.

Қилише, шилда, бланк, канцелярия дафтарлари коншери қоғозидан чекланмаган миқдорда тайёрлаб берилади.

Мурожаат қилиш учун манзилгоҳ: 700083, Тошкент шаҳри, «Правда» газетаси кўчаси, 41-уй

Телефонлар: 33-80-07, 33-84-78, 33-90-50, 32-55-31.

14-УРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги касблар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

электр-газпайвандчи, «С» тонфали ҳайдовчи — ўқиш муддати 3 йил;

электр-газпайвандчи — ўқиш муддати 1-3 йил;

чилангар-сантехник-газпайвандчи — ўқиш муддати 1-2 йил;

автомобилларни таъмирловчи чилангар — ўқиш муддати 2-3 йил;

универсал-токарь — ўқиш муддати 6 ой.

қоғоз ишлаб чиқариш технологи — ўқиш муддати 1-3 йил;

автомобилларни таъмирловчи чилангар-электр-газпайвандчи — ўқиш муддати 1, 2, 3 йил.

9-синфни битирганлар уч йил ўқиб, ўрта маълумот оладилар ёки ўрта маълумот олмаган ҳолда 2 йил ўқийдилар.

Ўқиб даврида уч йиллик таълим гуруҳларидаги ўқувчилар уч марталик овқат, 40 сўм стипендия, кундалик ва кўчалик кийим-бош (бепоул) билан таъминланадилар.

Билим юртини тамомлаган ўқувчилар ўрта маълумот ва касб эгаллаганликлари ҳақида диплом оладилар.

Ишлаб чиқариш амалиёти даврида ҳамма ўқувчиларга 50 фоз иш ҳақи тўланади. Ўқиш муддати меҳнат фаолиятига қўшиб ҳисобланади. Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганларга олий ўқув юртиларига киришда енгиллик берилади.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. 11-синф маълумотига эга бўлганлар барча ихтисослар бўйича 10 ой ўқийдилар.

Совет Армияси сафларидан заҳирага бўшатилганлар 6 ой ўқийдилар ва 80—380 сўм миқдорда стипендия оладилар.

Билим юртини битирган ёшлар «Минимонтаж-спецстрой», «Иргидромаш», Ўзбекистон қоғоз комбинати корхоналаридан бирига ишга юбориладилар.

Машгулотлар — 1 сентябрда бошланади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: директор номига ариза, тутилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисида гувоҳнома (аттестат), 086/У шаклдаги тиббий маълумотнома, 3x4 см. катталикида 6 та фотосурат.

МАНЗИЛНИМ: Тошкент—73, Ҳамза райони, Оқлар кўчаси, 122-уй (12, 37, 52, 68-автобуслар (Қўйишув узун кўчаси бўйлаб), 15, 26, 161-автобуслар (Жарқўрган кўчаси бўйлаб)нинг «Жамилла» дўконига бекати).

ТЕЛЕФОН: 91-33-94.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг Тошкент бўлими очилганлигини маълум қилади.

Бўлим ўз миқозларига сўм, ва чет эл валютасида халқаро банклар амалий фаолиятида қабул қилинган барча турдаги хизматларни кўрсатади. Дунёдаги 56 та йирик банклардаги корреспондентлик шетлари Сизнинг тасарруфингизга ҳа-вела этилади. Барча операциялар бир кеча-кундуз мобайнида амалга оширилади.

Тошкент бўлими маблағларингизни фойдали тарзда жойлаштиришингизни таъминлайди, диопозитив бўйича камида 15 фоз ва шетларда қолган маблағ бўйича 5 фоз ҳақ тўлайди.

БИЗ СИЗЛАРНИ ЎЗ МИҚОЗЛАРИМИЗ САФИДА КҮРИШДАН ХУРСАНД БЎЛАМИЗ.

Бизнинг манзилгоҳ: Тошкент ш. Т. Шевченко кўчаси, 29 /шимолий вокзал яқинида/. Телефонлар: 54-38-18, 54-59-00.

САВДО ШОҲОБЧАМИЗГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ

«Сирғали» ижарачилар уюшмаси Сирғали районда жойлашган 19 савдо корхонасини бirlаштирган. Уюшма таркибига кирувчи дўконлар ижара пудратида ишлаб, район аҳолисини ҳар хил саноат моллари билан таъминлайди. Сирғали савдо растасида: ҳўжалик ва уй-рўзгор буюмлари билан савдо қилувчи 2-дўкон; атторлик моллари билан савдо қилувчи 3-дўкон, понабаз билан савдо қилувчи 7 ва 7/1-дўконлар, тайёр кийимлар ва газламалар билан савдо қилувчи 4-дўкон, маданий буюмлар билан савдо қилувчи 8-дўконлар жойлашган.

Спутник мавзесидеги бозорда уй-ёғоч жиҳозлари (мебель) ва гилам билан савдо қилувчи 1-дўкон ҳамда ҳўжалик ва уй-рўзгор буюмлари билан савдо қилувчи 14-дўконлар жойлашган.

Чоштепа кўчасида аралаш саноат моллари билан савдо қилувчи 9-дўкон, ҳамда ҳўжалик моллари билан савдо қилувчи 2/1 ва 2/2-дўконлари жойлашган. Эркин маҳалласида арзонлаштирилган саноат моллари билан савдо қилувчи 6/1 дўкон жойлашган.

Спутник-2 даҳасида жойлашган 11-дўкон ва Қўйил-6 даҳасида жойлашган 12-дўконларда ҳар хил турдаги саноат молларини харид қилишнинг мумкин, Авиашаҳарча ҳудудига жойлашган 13-дўконда эса газламалар ва тайёр кийимлар билан савдо қилинади.

Яқинда район ҳудудига янги дўконлар қурилиб, ишга туширилди. Булар аралаш саноат моллари билан савдо қилувчи Сирғали-4 даҳасида жойлашган 10-дўкон, Дусллик-2 даҳасида жойлашган 6-дўкон, Восточная кўчасидаги темир-бетон комбинати корхонаси ёнида жойлашган 5-дўкон, ҳамда Спутник-6 даҳасида жойлашган ҳўжалик ва уй-рўзгор буюмлари, шик ва дереза ромлари ва ёғочни қайта ишлаш корхонасининг бошқа маҳсулотларини билан савдо қилувчи 15-дўконлардир.

4, 7, 8, 10, 11, 12-дўконларда тижорат-воситачи бўлимлар ишлаб турибди, 10-дўконда эса харидоригр хоржий молларни валютага сотадиган бўлим очилиши арафасида.

САВДО ШОҲОБЧАЛАРИМИЗГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ, АЗИЗ МЕҲМОНЛАР ВА ҲАМШАҲАДЛАРИ!

МУАССИСЛАР:

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва яшанбадан таъшир ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 32-59-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалаларини бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 32-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғриллиги учун мавобгарлиги уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни, 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.